

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/248/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414205368
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414205368.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivice Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľky U. F., narodenej X.X.XXXX, bytom O. XX, K. O., právnej zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47234466, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, v konaní o zaplatenie 872 € s prísl., o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/78/2014-31 zo dňa 25. augusta 2014 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5C/78/2014-70 zo dňa 21. 01. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e** .
Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľky, ktorá sa domáhala od odporcu zaplatenia sumy 872 € s príslušenstvom a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd uviedol, že vzhľadom na odporcom vznesenú námietku premlčania v konaní prioritne skúmal, či nárok navrhovateľky je alebo nie je premlčaný, aplikujúc ust. § 107 Občianskeho zákonníka.

Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniklo. Pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt preto z hľadiska premlčania považoval za samostatné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia nároky, ktoré vznikli zo samostatných oddeliteľných prípadov bezdôvodného obohatenia. Zdôraznil, že aj keď ide o rovnaké subjekty a rovnaké skutkové podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie, na uplatnenie každého takéhoto nároku začína plynúť premlčacia doba osobitne. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa podľa okresného súdu premlčuje za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, ako aj k tomu, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a v prípade, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Subjektívna premlčacia doba podľa okresného súdu nemôže začať plynúť skôr, než objektívne premlčacie doby. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa totiž oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške, že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je upravený odlišne, tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia nezávisle od seba.

V prejednávacom prípade k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo najskôr v januári v roku 2014. Navrhovateľka podala na okresný súd návrh dňa 05. 05. 2014, teda v čase plynutia subjektívnej lehoty. Z prehľadu splátok mal okresný súd za preukázané, že navrhovateľka poslednú splátku zaplatila odporcovi vo výške 624 € dňa 23. 12. 2010. Ostatné splátky boli zaplatené ešte pred týmto dátumom. Z uvedeného mal tak za preukázané, že návrh navrhovateľka podala na súd dňa 05. 05. 2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty a vzhľadom na to, že odporca sa premlčania dovolal, návrh navrhovateľky zamietol. Pokiaľ ide o aplikáciu trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka, poukázal na to, že v prejednávanej veci ide o vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 52 a nasl. OZ.

Na záver okresný súd konštatoval, že v prejednávanej veci nešlo zo strany odporcu o úmyselné bezdôvodné obohatenie, na základe čoho mala navrhovateľka za to, že plynie desaťročná objektívna premlčacia doba. V konaní nebolo ničím preukázané, že by sa odporca na úkon navrhovateľky úmyselne obohacoval. V prípade odporcu dôvodom bezdôvodného obohatenia mala byť úverová zmluva, ktorá sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov vzhľadom na to, že neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o úvere v zmysle právnej úpravy. Aj keď súd konštatoval, že zmluva o úvere neobsahuje zákonom stanovené náležitosti, nie je možné len z uvedeného dôvodu konštatovať, že odporca mal úmysel sa obohatiť voči navrhovateľke. V tejto súvislosti príkladom poukázal aj na to, že navrhovateľka nezaplatila splátku v mesiaci február 2010, v mesiaci apríl 2010, v mesiacoch jún, júl 2010, október 2010, pričom zo strany odporcu nedošlo k žiadnemu sankcionovaniu navrhovateľky za nedodržanie uvedených termínov splátok. Zmluva neobsahuje ani žiadne ustanovenia o zabezpečení záväzku, napr. zriadenie záložného práva, preto súd je toho názoru, že zo strany odporcu nešlo o úmysel obohatiť sa na úkor navrhovateľky.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie navrhovateľka. Zdôraznila, že v prejednávacom spore ide v celom rozsahu o občianskoprávnu zmluvu, konkrétne o spotrebiteľskú zmluvu upravenú v § 52 a nasl. OZ, ako aj osobitným zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. S týmto názorom sa stotožnil aj súd, ktorý zároveň správne uviedol, že tento právny vzťah podlieha ustanoveniam Občianskeho zákonníka o premlčaní. Nestotožňuje sa však s právnym názorom súdu, že nemožno preukázať, že sa odporca bezdôvodne obohacoval úmyselne, a teda nie je možné aplikovať 10 ročnú premlčaciu lehotu. Zdôraznila, že z výpisu z obchodného registra vyplýva, že odporca poskytuje aktívne úvery z vlastných zdrojov už od 14. 03. 2001. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je platný a účinný od 01. 10. 2001, teda už od jeho prvej účinnosti obsahoval povinnosť uvedenú v § 4 písm. g), a to ročnú percentuálnu mieru nákladov s tým, že ak nie je uvedená, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Predmetná zmluva bola uzavretá až v roku 2009, pričom už od roku 2001 existovala, resp. platila zákonná, nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade absencie RPMN. Dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať RPMN je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia senátu Krajského súdu v Prešove. Naviac, odmena na úrovni 87,2% ročne je v hrubom rozpore aj s dobrými mravmi. Ide o skutočnosť všeobecne známu už bežnému občanovi, a preto nemožno pochybovať o vedomosti, a teda o jednoznačnom úmysle profesionála - podnikateľa v oblasti poskytovania pôžičiek. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že odporcovi uloží povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 872 € s príslušenstvom.

Opravným uznesením okresný súd pod č. k. 5C/78/2014-70 zo dňa 21. 01. 2015 opravil záhlavie vyššie uvedeného napadnutého rozsudku okresného súdu zo dňa 25. 08. 2014, a to v časti označenia predmetu konania, ktorý správne mal znieť : „872 € s príslušenstvom“. Keďže išlo o chybu v písaní, okresný súd podľa § 164 O. s. p. opravil záhlavie napadnutého rozsudku.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p.. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je súd koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o premlčaní nároku navrhovateľky. Obsah odvolania navrhovateľky je takmer zhodný s jej vyjadreniami pred prvostupňovým súdom, preto aj samotné odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k námietkam navrhovateľky je úplné, teda aj pokiaľ ide o samotné odvolanie. Navrhovateľka v odvolaní neuvádza žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené prvostupňovým súdom.

Okresný súd správne vyhodnotil zistený skutkový stav, keď dospel k záveru, že v danej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Odporca pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, preto je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretie zmluvy považovať za dodávateľa. Navrhovateľka ako fyzická osoba pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto je potrebné považovať ju v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy za spotrebiteľku a predmetnú zmluvu o úvere posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Okresný súd správne vyhodnotil a z obsahu spisu vyplýva, že k poskytnutiu poslednej splátky zo strany navrhovateľky odporcovi došlo dňa 23. 12. 2010. V prípade plynutia objektívnej trojročnej premlčacej lehoty došlo k uplynutiu lehoty na podanie návrhu na súd dňom 23. 12. 2013, pričom návrh na súd bol podaný až dňa 05. 05. 2014, teda po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby. Odvolací súd uvádza, že pri postupnom pokračujúcom získavaní majetkových hodnôt treba z hľadiska premlčania za samostatné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia považovať nároky, ktoré vznikli zo samostatných oddeliteľných prípadov bezdôvodného obohatenia, aj keď ide o rovnaké subjekty a rovnaké skutkové podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Na uplatnenie každého takéhoto nároku začína plynúť premlčacia doba osobitne. Ak však nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvorí jeden celok (ako je tomu v súdnej veci), premlčacie doby začínajú plynúť až po skončení bezdôvodného obohacovania sa. V súdnej veci nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvorí jeden celok (zo zmluvy o úvere), a preto premlčacia doba môže začať plynúť až po skončení bezdôvodného obohacovania sa, k čomu v prejednávanej veci došlo 23.12.2010, poskytnutím poslednej splátky. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu pokiaľ ide o premlčanie nároku navrhovateľky odvolací súd dodáva nasledovné:

V desaťročnej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, keby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu nie sú splnené a platí trojročná objektívna premlčacia doba aj v prípade, keď povinný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru (náleží Ústavného súdu SR z 26. apríla 2013, č. k. IV. ÚS 554/2012-35) a predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Odo 882/2006 z 24. júna 2008).

Navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že by odporca mal úmysel k bezdôvodnému obohacovaniu sa vo vzťahu k plneniu vyplývajúcej zo zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania, a že by tento existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia. V tomto konkrétnom prejednávacom prípade navrhovateľka už v čase uzavretia úverových zmlúv bola oboznámená s výškou úveru, ktorý mala splácať vrátane úrokov a poplatkov, boli dohodnuté splátky. K preukázaniu úmyslu na strane odporcu nepostačuje len tvrdenie, že odporca v čase uzavretia zmluvy neuviedol v zmluve RPMN. Navrhovateľka mala možnosť oboznámiť sa s právnymi predpismi, teda mala možnosť nedovolené úroky či poplatky nezaplatiť. Rozhodnutia iných všeobecných súdov, na ktoré poukazovala navrhovateľka v konaní nie sú pre okresný ani odvolací súd záväzné, ak sa navyše okresný a ani odvolací súd s právnymi závermi tam uvedenými nestotožňuje z vyššie uvedených dôvodov.

Okresný súd sa preto správne v odôvodnení rozhodnutia zamerail len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd - prvostupňový súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

Okresný súd správne rozhodol aj o náhrade trov prvostupňového konania, ak rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní, nakoľko navrhovateľka v konaní nebola úspešná, úspešným bol odporca, ktorý si však náhradu trov konania neuplatnil, preto okresný súd žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal aplikujúc ust. § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p..

O trovách odvolacieho konania aj odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. aplikujúc ust. § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov konania neuplatnil, tieto mu zo spisu nevyplývajú, preto pokiaľ o náhrade trov konania môže súd rozhodnúť len na návrh, rozhodol, že odporcovi ako úspešnému účastníkovi konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.